

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1997.04.23)

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-179, 97.04.08, Žin., 1997, Nr.33-812 (97.04.18)

LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO 44 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

LIETUVOS BANKO

ĮSTATYMAS

1994 m. gruodžio 1 d. Nr.I-678

Vilnius

(Žin., 1994, Nr.99-1957)

I skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Lietuvos bankas

Lietuvos Respublikoje centrinis bankas yra Lietuvos bankas, kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

Lietuvos banką steigia ir likviduoja Lietuvos Respublikos Seimas.

2 straipsnis. Lietuvos banko teisinis statusas

Lietuvos bankas yra juridinis asmuo.

Lietuvos bankas turi antspaudą, kuriame yra Lietuvos valstybės herbas ir žodžiai "Lietuvos bankas".

Lietuvos banko buveinė yra Vilniuje.

Lietuvos valstybė neatsako už Lietuvos banko prievoles ir Lietuvos bankas neatsako už Lietuvos valstybės prievoles, išskyrus tuos atvejus, kai pats Lietuvos bankas prisiima tokią atsakomybę arba kai tokią Lietuvos banko atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

Lietuvos bankas atskaitingas Lietuvos Respublikos Seimui.

3 straipsnis. Lietuvos banko nepriklausomumas

Igyvendindamas šio įstatymo nustatytus tikslus ir atlikdamas savo funkcijas, Lietuvos bankas vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais ir yra nepavaldus Lietuvos Respublikos Vyriausybei bei kitoms valstybės vykdomosios valdžios įstaigoms.

4 straipsnis. Lietuvos banko skyriai, filialai, įstaigos, įmonės

Lietuvos bankas turi teisę steigti skyrius, filialus, kitas įstaigas ir įmones savo funkcijoms atlikti.

5 straipsnis. Lietuvos banko užsienio ryšiai

Lietuvos bankas atstovauja Lietuvos valstybei užsienio valstybių centriniuose bankuose, tarptautiniuose bankuose ir kitose tarptautinėse finansinėse institucijose, taip pat tarpvalstybiniuose pasitarimuose (tarybose) pinigų, valiutos ir kredito politikos klausimais.

Lietuvos bankas gali būti tarptautinių ir užsienio institucijų akcininku, jei tai susiję su nacionalinės valiutos, tarptautinių kreditų ir atsiskaitymų politikos tobulinimu ir Lietuvos banko tikslų įgyvendinimu.

6 straipsnis. Lietuvos banko išimtinė teisė leisti pinigus

Pinigų emisijos teisę turi tik Lietuvos bankas. Įgyvendindamas ją, Lietuvos bankas:

- 1) nustato Lietuvos Respublikos pinigų nominalus, formą, skiriamuosius, apsaugos ir mokumo požymius, organizuoja pinigų gaminimą, transportavimą bei jų saugojimą, nustato susidėvėjusių ir sugadintų pinigų išėmimo iš apyvartos, jų pakeitimo bei sunaikinimo tvarką, sudaro rezervinius piniginių ženklų fondus, nustato pinigų ekspertizės tvarką;

- 2) įstatymo nustatyta tvarka išleidžia į apyvartą ir išima iš apyvartos Lietuvos Respublikos pinigus. Lietuvos bankas taip pat gali išimti iš apyvartos banknotus ir monetas pakeisdamas juos kitais. Pakeitimo tvarką nustato ir paskelbia Lietuvos bankas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

7 straipsnis. Lietuvos banko pagrindinis tikslas

Pagrindinis Lietuvos banko tikslas - siekti Lietuvos Respublikos pinigų stabilumo. Įgyvendindamas pagrindinį tikslą, Lietuvos bankas turi:

- 1) užtikrinti patikimą pinigų rinkos, kredito ir atsiskaitymų sistemos funkcionavimą;

- 2) palaikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomą ekonominę politiką, jei ji neprieštarauja pagrindiniam tikslui.

8 straipsnis. Lietuvos banko funkcijos

Lietuvos bankas, įgyvendindamas savo tikslus, atlieka šias pagrindines funkcijas:

- 1) išleidžia į apyvartą ir išima iš apyvartos Lietuvos Respublikos pinigus;

- 2) gali aptarnauti Lietuvos Respublikos valdžios ir valdymo institucijų sąskaitas;

- 3) organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleidžiamų vertybinių popierių pardavimą, išpirkimą bei palūkanų už jas išmokėjimą ir veikia kaip valstybės vertybinių popierių registratorius;

- 4) įgyvendina įstatymų nustatyta tvarka pinigų politiką tvarkydamas pinigų ir kredito apyvartą atviros rinkos operacijomis ir kitomis priemonėmis;

- 5) konsultuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę pinigų rinkos, kredito ir atsiskaitymų klausimais;

- 6) renka ir skelbia pinigų bei finansinę statistiką;

- 7) kontroliuoja užsienio valiutos režimo laikymąsi;

- 8) saugo bei valdo valstybės užsienio valiutos, aukso ir kitų tauriųjų metalų rezervus;

- 9) nustato bankų ir kitų ūkio subjektų vidaus ir užsienio atsiskaitymų, tarp jų ir kliringinių atsiskaitymų tvarką;

- 10) išduoda ir atšaukia licencijas Lietuvos Respublikos ir užsienio bankams bei kitoms kredito įstaigoms Lietuvos Respublikoje ir prižiūri jų veiklą;

- 11) įstatymų nustatyta tvarka veikia kaip paskutinis likvidumo šaltinis bankų sistemoje;

- 12) organizuoja bankinės informacijos sistemą;

- 13) nustato bankų ir kitų Lietuvos banko licencijuotų kredito įstaigų apskaitos, ataskaitų ir atskaitomybės tvarką;

- 14) sudaro Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą;

- 15) atlieka komercinių bankų ir jų padalinių, kredito įstaigų teisinę

registracija bei registruoja jų statutus (įstatus).

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

9 straipsnis. Lietuvos banko teisės aktai

Lietuvos bankas leidžia teisės aktus pagal savo kompetenciją.

II skyrius

LIETUVOS BANKO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS

10 straipsnis. Lietuvos banko valdyba

Lietuvos bankui vadovauja banko valdyba, kurią sudaro pirmininkas, trys jo pavaduotojai ir dešimt narių.

Lietuvos banko valdybos pirmininku, jo pavaduotojais ir nariais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai.

Lietuvos banko valdybos pirmininku, jo pavaduotojais ir nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės nariai, kitų kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariai.

Lietuvos banko valdybos pirmininką skiria penkeriems metams ir atlyginimo dydį nustato Lietuvos Respublikos Seimas Respublikos Prezidento teikimu.

Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojus ir narius devyneriems metams skiria Respublikos Prezidentas Lietuvos banko valdybos pirmininko teikimu.

Lietuvos banko valdyba, išskyrus pirmininką ir vieną pirmininko pavaduotoją, atnaujinama trečdaliu kas treji metai.

11 straipsnis. Lietuvos banko valdybos pagrindinės funkcijos

Lietuvos banko valdyba:

1) nustato ir tvirtina Lietuvos Respublikos pinigų politikos formas, metodus ir tvarką, įskaitant Lietuvos banko atliekamų operacijų atviroje rinkoje uždavinius, rediskonto ir Lietuvos banko paskolų palūkanų bei komerciniams bankams privalomųjų atsargų normas, paskolų ir depozitų aukcionų rengimo bei specialios paskirties paskolų teikimo tvarką;

2) nustato ir tvirtina bankų ir kitų kredito įstaigų riziką ribojančius normatyvus bei privalomųjų atsargų normas bankams;

3) priima teisės aktus;

4) sprendžia klausimus dėl Lietuvos banko dalyvavimo užsienio ir tarptautinėse organizacijose;

5) sprendžia pinigų išleidimo į apyvartą ir išėmimo iš apyvartos bei kitus su tuo susijusius klausimus, kurie yra nustatyti šio įstatymo 6 straipsnyje;

6) steigia ir likviduoja Lietuvos banko skyrius, filialus, kitas įstaigas ir įmones savo funkcijoms atlikti;

7) tvirtina Lietuvos banko etatų sąrašą, struktūrą ir valdybos darbo reglamentą;

8) taiko įstatymų nustatytas poveikio priemones bankams ir kitoms kredito įstaigoms;

9) tvirtina Lietuvos banko finansines ir kitas ataskaitas, kurių sudarymą numato šis įstatymas;

10) sprendžia Lietuvos banko turto ir lėšų naudojimo klausimus;

11) tvirtina iš tarptautinių finansinių institucijų Lietuvos banko vardu gaunamų užsienio paskolų sąlygas ir terminus;

12) išduoda ir atšaukia licencijas bankams ir kitoms kredito įstaigoms;

13) sprendžia šio įstatymo 8 straipsnio 11 punkte numatytus klausimus;

14) nustato atlyginimo dydį Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojams ir valdybos nariams;

15) rengia ir teikia Lietuvos Respublikos Seimui tvirtinti Lietuvos banko ūkinių bei bendrųjų valdymo išlaidų ir pajamų metinę samatą.

Lietuvos bankas, įgyvendindamas savo tikslus, atlieka šias pagrindines funkcijas:

- 1) išleidžia į apyvartą ir išima iš apyvartos Lietuvos Respublikos pinigus;
 - 2) gali aptarnauti Lietuvos Respublikos valdžios ir valdymo institucijų sąskaitas;
 - 3) organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleidžiamų vertybinių popierių pardavimą, išpirkimą bei palūkanų už jas išmokėjimą ir veikia kaip valstybės vertybinių popierių registratorius;
 - 4) įgyvendina įstatymų nustatyta tvarka pinigų politiką tvarkydamas pinigų ir kredito apyvartą atviros rinkos operacijomis ir kitomis priemonėmis;
 - 5) konsultuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę pinigų rinkos, kredito ir atsiskaitymų klausimais;
 - 6) renka ir skelbia pinigų bei finansinę statistiką;
 - 7) kontroliuoja užsienio valiutos režimo laikymąsi;
 - 8) saugo bei valdo valstybės užsienio valiutos, aukso ir kitų tauriųjų metalų rezervus;
 - 9) nustato bankų ir kitų ūkio subjektų vidaus ir užsienio atsiskaitymų, tarp jų ir kliringinių atsiskaitymų tvarką;
 - 10) išduoda ir atšaukia licencijas Lietuvos Respublikos ir užsienio bankams bei kitoms kredito įstaigoms Lietuvos Respublikoje ir prižiūri jų veiklą;
 - 11) įstatymų nustatyta tvarka veikia kaip paskutinis likvidumo šaltinis bankų sistemoje;
 - 12) organizuoja bankinės informacijos sistemą;
 - 13) nustato bankų ir kitų Lietuvos banko licencijuotų kredito įstaigų apskaitos, ataskaitų ir atskaitomybės tvarką;
 - 14) sudaro Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą;
 - 15) atlieka komercinių bankų ir jų padalinių, kredito įstaigų teisinę registraciją bei registruoja jų statutus (įstatus).
- Lietuvos banko valdyba gali dalį valdybos funkcijų pavesti atlikti valdybos pirmininkui, išskyrus šio straipsnio pirmosios dalies 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 punktuose nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

12 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių atleidimas iš pareigų

Lietuvos banko valdybos narys atleidžiamas prieš terminą, jeigu jis neteko Lietuvos Respublikos pilietybės, tapo Respublikos Prezidentu, Seimo ar Vyriausybės nariu.

Lietuvos banko valdybos narys gali būti atleistas prieš terminą tik šiais atvejais:

- 1) kai paaiškėja, kad negali tinkamai atlikti darbo dėl pablogėjusios sveikatos;
- 2) kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo valdybos narys nuteisiamas už tyčinį nusikaltimą;
- 3) kai tampa bankų ar kitų kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariu, išskyrus dalyvavimą tarptautinių kredito įstaigų ir institucijų, kurių nare yra Lietuvos Respublika, valdyme.

13 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių atsistatydinimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas gali atsistatydinti įteikęs pareiškimą Respublikos Prezidentui, o valdybos pirmininko pavaduotojai ir nariai - Lietuvos banko valdybos pirmininkui.

Valdybos pirmininko atsistatydinimo pareiškimą svarsto Lietuvos Respublikos Seimas, o pirmininko pavaduotojų ir valdybos narių - Respublikos Prezidentas.

Sprendimai dėl atsistatydinimo priimami per vieną mėnesį nuo pareiškimo atsistatydinti įteikimo dienos.

Jeigu sprendimas nepriimtas, atsistatydinusi laikoma po mėnesio nuo pareiškimo padavimo dienos.

14 straipsnis. Lietuvos banko valdybos posėdžiai

Lietuvos banko valdybos posėdžiai rengiami prireikus, bet ne rečiau

kaip du kartus per mėnesį. Valdybos posėdžių rengimo tvarką nustato Lietuvos banko valdybos darbo reglamentas.

Apie valdybos posėdžius jos nariams pranešama raštu ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas.

Lietuvos banko valdybos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip devyni valdybos nariai. Banko valdybos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma.

Valdybos posėdžiams pirmininkauja valdybos pirmininkas ar vienas iš pirmininko pavaduotojų Lietuvos banko valdybos darbo reglamento nustatyta tvarka.

Balsams pasidalijus po lygiai, lemia valdybos posėdžio pirmininko balsas.

Valdybos sprendimai įgyvendinami jos nutarimais arba valdybos pirmininko įsakymais.

15 straipsnis. Valdybos narių informavimas

Jei valdybos posėdyje sprendžiamas klausimas yra susijęs su valdybos nario ar jo šeimos nario komerciniais interesais, valdybos narys apie tai praneša prieš svarstymą ir neturi teisės jame dalyvauti. Komerciniai interesai yra valdybos nario ar jo šeimos nario buvimas akcininku, kredito įstaigos ar bet kokios rūšies įmonės tarybos ar valdybos nariu, taip pat įmonės savininku, bendrasavininkiu, dalininku.

16 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių darbo apribojimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, pirmininko pavaduotojai ir valdybos nariai, taip pat jais buvę asmenys, kol nėra praėję vieneri metai nuo jų pasitraukimo iš šių pareigų, negali būti kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariais.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai gali dirbti tik Lietuvos banke, išskyrus mokslinį, pedagoginį ir kultūrinį darbą, gavę valdybos sutikimą.

17 straipsnis. Lietuvos banko valdybos pirmininkas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas:

- 1) vadovauja Lietuvos banko darbui ir atsako už jo veiklą;
- 2) be atskiro įgaliojimo atstovauja Lietuvos bankui Lietuvos Respublikoje bei užsienyje ir atlieka visus su tuo susijusius veiksmus;
- 3) sudaro darbo sutartis su Lietuvos banko darbuotojais bei Lietuvos banko skyrių, filialų ar Lietuvos banko įstaigų vadovais, skatina pasižymėjusius darbuotojus, skiria drausmines nuobaudas;
- 4) tvirtina valdybos pirmininko ir jo pavaduotojų pasiskirstymą pareigomis;
- 5) išduoda įgaliojimus;
- 6) tvirtina Lietuvos banko struktūrinių padalinių nuostatus;
- 7) vykdo kitas Lietuvos banko valdybos pavestas funkcijas.

Lietuvos banko valdybos pirmininkui nesant, Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas jo pavedimu eina vienas iš jo pavaduotojų.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas arba jo pavaduotojas turi dalyvauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžiuose patariamąjo balso teise.

Atleistas ar atstatydintas iš Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigų asmuo Lietuvos banko reikalus naujai paskirtam Lietuvos banko valdybos pirmininkui arba laikinai eiti šias pareigas paskirtam asmeniui perduoda dalyvaujant Lietuvos Respublikos Seimo valdybos paskirtam atstovui, kuris, be kita ko, taip pat pasirašo reikalų perdavimo aktą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

18 straipsnis. Lietuvos banko darbuotojai

Lietuvos banko darbuotojai atlieka Lietuvos banko funkcijas, numatytas šiame įstatyme, vadovaudamiesi atitinkamo struktūrinio padalinio nuostatais ir darbo sutartimi.

Lietuvos banko darbuotojai gali dirbti tik šiame banke, išskyrus

atvejus, kai Lietuvos banko valdyba duoda sutikimą dirbti ir kitur. Ši nuostata netaikoma šio įstatymo 16 straipsnio antrojoje dalyje numatytais atvejais.

Lietuvos banko darbuotojams gali būti suteikiamos finansinės paslaugos (išskyrus kreditų teikimą) Lietuvos banko valdybos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

19 straipsnis. Lietuvos banko paslapčių saugojimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, valdybos nariai ir darbuotojai privalo laikyti paslapyje žinias, susijusias su Lietuvos banko veikla.

Žinių, kurios sudaro Lietuvos banko paslaptį, sąrašą nustato Lietuvos banko valdyba.

Žinios, sudarančios Lietuvos banko paslaptį, teikiamos tik įstatymų nustatytoms institucijoms ir įstatymų nustatyta tvarka.

Už žinių, sudarančių Lietuvos banko paslaptį, paskleidimą bei neteisėtų finansinių operacijų ir sandorių nuslėpimą kalti Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, nariai ir darbuotojai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

III skyrius

LIETUVOS BANKO KAPITALAI, PAJAMOS IR IŠLAIDOS

20 straipsnis. Lietuvos banko kapitalai

Lietuvos banko įstatinis kapitalas yra 50 mln. litų.

Įstatinis kapitalas formuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės lėšų ir Lietuvos banko pelno atskaitymų.

Lietuvos banko atsargos kapitalas sudaromas iš Lietuvos banko pelno metinių atskaitymų, kurie daromi tol, kol atsargos kapitalo suma pasieks 200 mln. litų. Atsargos kapitalas gali būti naudojamas tik banko nuostoliams atlyginti. Panaudojus dalį atsargos kapitalo banko nuostoliams atlyginti, vėl daromi pelno atskaitymai šiam kapitalui, kol jis pasieks 200 mln. litų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

21 straipsnis. Lietuvos banko pajamos

Lietuvos banko pajamas sudaro:

- 1) palūkanos, gautos už užsienio valiutos atsargas, laikomas užsienyje;
- 2) palūkanos, gautos už kituose bankuose laikomus indėlius ir bankams išduotas paskolas;
- 3) pajamos, gautos už pinigų leidimą;
- 4) pajamos, gautos už operacijas užsienio valiuta, tauriaisiais metalais, vertybiniais popieriais ir įstatymų nustatyta tvarka išduotas garantijas;
- 5) pajamos, gautos už kitas operacijas, kurios neprieštarauja įstatymams.

22 straipsnis. Lietuvos banko išlaidos

Lietuvos banko išlaidas sudaro:

- 1) palūkanos, mokamos už kredito įstaigų depozitus, laikomus Lietuvos banke;
- 2) išlaidos užsienio operacijoms vykdyti;
- 3) palūkanos, išmokėtos už užsienio paskolas;
- 4) išlaidos, susijusios su operacijomis užsienio valiuta, tauriaisiais metalais bei vertybiniais popieriais ir su garantijų išdavimu;
- 5) išlaidos, susijusios su pinigų gamyba, išleidimu ir pinigų apyvarta;
- 6) ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto amortizacijos

išlaidos;

7) bendros eksploatacijos išlaidos;

8) išlaidos personalui;

9) kitos specifinės išlaidos, kurios yra būtinos Lietuvos banko funkcijoms atlikti ir neprieštarauja įstatymams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

23 straipsnis. Lietuvos banko pelnas

Finansinių metų banko pelnas skaičiuojamas iš banko pajamų atėmus išlaidas.

24 straipsnis. Lietuvos banko pelno paskirstymas

Iš Lietuvos banko pelno pirmiausia padengiami praeitų metų nuostoliai.

Likęs pelnas skirstomas tokia eile:

1) 20 procentų - Lietuvos banko įstatiniam kapitalui suformuoti;

2) 50 procentų - Lietuvos banko atsargos kapitalui suformuoti.

Šio straipsnio antroje dalyje nurodyti atskaitymai vykdomi tol, kol bus pasiekti šio įstatymo 20 straipsnyje nurodyti kapitalų dydžiai.

Likęs pelnas sumokamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą iki kiekvienų metų gegužės 1 dienos.

Lietuvos banko pelnas juridinių asmenų pelno mokesčiu neapmokestinamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

IV skyrius

LIETUVOS BANKO PINIGŲ POLITIKA

25 straipsnis. Lietuvos banko pinigų politikos programa

Lietuvos bankas rengia pinigų politikos programą ir ją įgyvendina.

26 straipsnis. Atviros rinkos operacijos

Lietuvos bankas, įgyvendindamas pinigų politiką:

1) perka ir parduoda Lietuvos Respublikos išleistus skolos dokumentus (vertybinius popierius);

2) atlieka rediskonto operacijas.

Lietuvos bankas savo nustatyta tvarka turi teisę bankams rediskontuoti litaais išreikštus vekselius ir kitus skolinius įsipareigojimus, kurie turi būti apmokėti Lietuvos Respublikoje ir užtikrinti ne mažiau kaip trijų mokių garantų ar laiduotojų, iš kurių bent vienas yra bankas, parašais, ir jeigu nuo jų pateikimo rediskontuoti dienos iki jų apmokėjimo dienos yra likę ne daugiau kaip trys mėnesiai.

Išimtiniais atvejais banko valdybos nutarimu galima priimti rediskontui vekselius ir kitus komercinių operacijų įsipareigojimus, užtikrintus dviejų garantų ir laiduotojų, iš kurių bent vienas yra bankas, parašais, jeigu nuo diskontavimo dienos iki jų apmokėjimo yra likę ne daugiau kaip šeši mėnesiai, ir su dviejų garantų ir laiduotojų parašais, iš kurių bent vienas yra bankas.

Lietuvos bankas rediskontuoja vekselius neviršydamas kiekvieno banko maksimalaus galimo rediskontavimo dydžio, kuris apskaičiuojamas atitinkamu santykiu nuo bankų registruoto kapitalo.

Lietuvos bankas nustato, didina ar mažina kiekvieno banko rediskontavimo dydžio ribas arba visiškai nutraukia rediskontavimo operacijas.

27 straipsnis. Kreditavimo operacijos

Lietuvos bankas, remdamasis šio įstatymo 8 straipsnio 11 punktu, gali savo nustatytomis sąlygomis, terminais ir tvarka teikti paskolas Lietuvos Respublikos bankams ir kredito įstaigoms, laikančioms savo privalomųjų atsargų lėšas Lietuvos banke. Lietuvos banko paskolos dydis negali viršyti

60 procentų komercinio banko ar kitos kredito įstaigos išsipareigojimų litais ir užsienio valiuta.

Lietuvos banko paskolos užtikrinamos:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės garantija ar laidavimu;
- 2) komercinio banko ar kitos kredito įstaigos, gaunančios paskolą, turto įkeitimu;
- 3) kito komercinio banko ar kitos kredito įstaigos turto įkeitimu, garantija ar laidavimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

28 straipsnis. Palūkanų normos

Lietuvos banko rediskonto ir jo kredito operacijų palūkanų normas nustato Lietuvos bankas.

Neįprastomis ekonominėmis sąlygomis maksimalias kreditavimo ir diskonto operacijų palūkanų normas visiems Respublikos bankams ir kitoms kredito įstaigoms gali nustatyti Lietuvos bankas.

V skyrius

UŽSIENIO VALIUTOS REŽIMAS, TARPTAUTINĖS ATSARGOS IR OPERACIJOS SU UŽSIENIO KREDITO ĮSTAIGOMIS

29 straipsnis. Užsienio valiutos operacijų reguliavimas

Lietuvos bankas:

- 1) nustato užsienio valiutos operacijų vykdymo tvarką;
- 2) išduoda licencijas užsienio valiutos operacijoms vykdyti ir prireikus atšaukia šias licencijas;
- 3) nustato bankams ir kitoms kredito įstaigoms leistiną užsienio valiutų atvirosios pozicijos riziką;
- 4) laiko Lietuvos Respublikos užsienio valiutos atsargas ir jas tvarko.

30 straipsnis. Atsiskaitymo sutartys

Lietuvos bankas gali ir savo vardu, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu, jai pavedus, sudaryti su užsienio valstybėmis arba privačiomis centrinėmis kliringo institucijomis užsienyje kliringo ir mokėjimo sutartis arba kitokius susitarimus dėl šių operacijų vykdymo.

31 straipsnis. Aukso, konvertuojamos užsienio valiutos ir kitos visuotinai pripažįstamos tarptautinės atsargos

Lietuvos bankas sudaro, laiko ir tvarko Lietuvos Respublikos atsargas, kurios gali būti sudarytos iš:

- 1) aukso;
- 2) konvertuojamos užsienio valiutos banknotais ar monetomis, taip pat esančios užsienio bankų sąskaitose;
- 3) bet kokių visuotinai pripažįstamų tarptautinių atsargų, įskaitant:
 - a) teisę įsigyti Tarptautinio valiutos fondo atsargų dalį;
 - b) specialią skolinimosi teisę (SDR) Tarptautiniame valiutos fonde;
 - c) vekselius konvertuojama užsienio valiuta;
 - d) vertybinius popierius, apmokamus konvertuojama užsienio valiuta, kuriuos išleido ir garantavo, įskaitant perpirkimo išsipareigojimus, užsienio valstybė ar jos centrinis bankas arba tarptautinė institucija.

32 straipsnis. Operacijos su užsienio kredito įstaigomis

Lietuvos bankas turi teisę:

- 1) imti paskolas iš užsienio ir tarptautinių bankų bei kredito įstaigų;
- 2) teikti paskolas užsienio bankams bei tarptautinėms kredito įstaigoms;
- 3) atidaryti sąskaitas, priimti iš užsienio valstybių centrinių ir tarptautinių bankų, kredito įstaigų ir kitų institucijų lėšas į jų sąskaitas arba indėlius;

- 4) atidaryti savo sąskaitas užsienio valstybių bankuose;
- 5) būti garantu, išduoti garantinius raštus pagal Lietuvos Respublikos ir užsienio juridinių asmenų bei tarptautinių institucijų piniginius įsipareigojimus;
- 6) vykdyti kitas įstatymų numatytas tarptautines valiutines operacijas.

VI skyrius
BANKŲ IR KITŲ KREDITO ĮSTAIGŲ LICENCIJAVIMAS BEI PRIEŽIŪRA

33 straipsnis. Kredito įstaigos veikla

Kredito įstaigos veikla - veikla, grindžiama viešu piniginių lėšų bet kokia forma priėmimu ir jų skolinimu savo sąskaita.

34 straipsnis. Kredito įstaigų licencijavimas

Be Lietuvos banko licencijos negalima užsiimti kredito įstaigos veikla. Licencijų suteikimo sąlygas ir tvarką nustato bankų ir kitų kredito įstaigų steigimą bei jų veiklą reglamentuojantys ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai bei Lietuvos banko leidžiami teisės aktai.

35 straipsnis. Bankų ir kitų kredito įstaigų riziką
ribojančių normatyvų ir privalomųjų
atsargų formavimas

Lietuvos bankas nustato bankams ir kitoms kredito įstaigoms riziką ribojančius normatyvus ir privalomas atsargas nuo jų indėlių bei kitų skolintų lėšų (pasyvų). Normatyvų, privalomųjų atsargų dydį ir šių atsargų laikymo tvarką nustato Lietuvos bankas valdybos nutarimais.

36 straipsnis. Bankų ir kitų kredito įstaigų veiklos priežiūra

Lietuvos bankas prižiūri Lietuvos banko licenciją turinčių bankų ir kitų kredito įstaigų veiklą.

Lietuvos bankas turi teisę:

- 1) gauti informaciją, reikalingą priežiūros funkcijai atlikti;
- 2) inspektuoti bankus ir kitas kredito įstaigas bei jų padalinius, tikrinti jų sąskaitas, buhalterinius ir kitus dokumentus;
- 3) leisti taisykles, instrukcijas ir kitus teisės aktus, imtis priemonių, reikalingų efektyviam kredito sistemos funkcionavimui užtikrinti;

4) taikyti šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytas poveikio priemones bankams ir kitoms kredito įstaigoms, pažeidusioms įstatymus bei Lietuvos banko teisės aktus arba kai jų rizikinga veikla gali pakenkti finansinės sistemos stabilumui, klientų ir investitorių interesams, arba kai jos savo veikla siekia monopolizuoti kai kurias Lietuvos Respublikos finansinės sistemos sritis.

Informacija, kurią Lietuvos bankas gauna iš bankų ir kitų kredito įstaigų jų priežiūros tikslui, negali būti skelbiama viešai ar perduota kitoms valstybės valdymo, kontrolės ir teisėsaugos institucijoms, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.

Lietuvos bankas turi teisę patikrinti sąskaitas, buhalterinius ir kitus dokumentus bet kurio ūkio subjekto, kuris Lietuvos banko turimomis žiniomis verčiasi kredito įstaigos veikla be Lietuvos banko licencijos.

37 straipsnis. Lietuvos banko poveikio priemonės bankams ir kitoms
kredito įstaigoms

Lietuvos bankas turi teisę taikyti bankams ir kitoms kredito įstaigoms Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytas poveikio priemones.

Nutarimo dėl poveikio priemonių taikymo pagrindumas gali būti apskustas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Bendradarbiavimas su kitų valstybių kredito įstaigų
priežiūros institucijomis

Atlikdamas bankų ir kitų kredito įstaigų licencijavimo ir priežiūros

funkcijas, Lietuvos bankas turi teisę:

1) dalyvauti bankų ir kitų kredito įstaigų priežiūros tarptautinėse institucijose;

2) sudaryti sutartis su kitų valstybių bankų ir kitų kredito įstaigų priežiūros institucijomis dėl bendradarbiavimo;

3) keistis su kitų valstybių bankų priežiūros institucijomis informacija apie bet kurio banko ar kitos kredito įstaigos veiklą, užtikrinant tokios informacijos konfidencialumą.

VII skyrius

LIETUVOS BANKO SĄSKAITOS, BALANSAS IR ATSKAITOMYBĖ

39 straipsnis. Lietuvos banko finansiniai metai

Lietuvos banko finansiniai metai prasideda sausio mėnesio 1 dieną ir baigiasi gruodžio mėnesio 31 dieną.

40 straipsnis. Finansinė apskaita

Lietuvos bankas atlieka turto, išipareigojimų ir operacijų apskaitą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais, tarptautiniais apskaitos standartais ir Europos Sąjungos valstybių centrinių bankų praktika.

Metinę finansinę ataskaitą sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita ir paaiškinamasis raštas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

41 straipsnis. Lietuvos banko veiklos kontrolė ir ataskaitų auditas

Valstybės kontrolė prižiūri, ar teisėtai valdomas ir naudojamas valstybės turtas.

Lietuvos bankas finansinėms ataskaitoms ir sąskaitoms patikrinti samdo nepriklausomus auditorius konkurso tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

42 straipsnis. Metinė Lietuvos banko ataskaita

Per keturis mėnesius nuo finansinių metų pabaigos Lietuvos bankas pateikia Lietuvos Respublikos Seimui metinę finansinę ataskaitą.

43 straipsnis. Lietuvos banko ataskaita apie pagrindinių tikslų įgyvendinimą

Lietuvos bankas kartą per pusę metų pateikia Lietuvos Respublikos Seimui ataskaitą apie savo veiklą.

Lietuvos bankas kartą per ketvirtį ir ne vėliau kaip per kito ketvirčio pirmąjį mėnesį atsiskaito Seimo Biudžeto ir finansų komitetui už savo veiklą bei darbo rezultatus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

43-1 straipsnis. Bendradarbiavimas su Lietuvos Respublikos Vyriausybe ir kitomis valstybės institucijomis

Lietuvos bankas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį teikia Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui informaciją apie bankų bei kitų kredito įstaigų veiklą ir įgyvendinamas priemones efektyviai jų veiklai užtikrinti.

Lietuvos bankas teikia teisėsaugos institucijoms informaciją apie bankuose ir kitose kredito įstaigose nustatytus įstatymų, kitų teisės aktų, tarnybinių instrukcijų ir finansinių operacijų pažeidimus. Informacijos pateikimo tvarką nustato Lietuvos bankas ir Lietuvos Respublikos

Vyriausybė.

Lietuvos bankas, prieš skirdamas laikinąjį komercinio banko administratorių, prieš kreipdamasis į teismą dėl banko bankroto bylos iškėlimo Lietuvos Respublikos komercinių bankų įstatymo 34 straipsnyje nurodytu pagrindu arba prieš taikydamas Komercinių bankų įstatymo 37 straipsnio pirmosios dalies 3 (moratoriumas), 7 ir 9 punktuose nurodytas poveikio priemones, informuoja Ministrą Pirmininką ir finansų ministrą, tačiau savarankiškai priima sprendimus bei prisiima atsakomybę šiais klausimais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

VIII skyrius BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44 straipsnis. Lietuvos banko pirmumas

Lietuvos bankas turi pirmumo teisę patenkinti savo reikalavimus skolininkui, tam panaudodamas visas skolininko lėšas, esančias Lietuvos banko sąskaitose, taip pat vertybinius popierius, tauriuosius metalus ir kitą turta, saugomą ar įkeistą Lietuvos bankui.

Lietuvos bankas turi teisę ne ginčo tvarka nurašyti lėšas iš paskolos gavėjų sąskaitų, jeigu paskolos gavėjai sutartyje numatytu laiku negrąžina paskolos ir palūkanų už ją.

Jeigu skolininkas sutartyje nustatytu laiku neįvykdo prievolių, kurių įvykdymas buvo užtikrintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar Lietuvos banko vertybinių popierių įkeitimu, Lietuvos bankas turi teisę duoti nurodymą šių vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojui Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka į Lietuvos banko vertybinių popierių sąskaitą pervesti įkeistus vertybinius popierius už tokia sumą, kokia buvo neįvykdytos prievolės, jei tai numatyta Lietuvos banko ir skolininko sutartyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr.1-1225, 96.03.12, Žin., 1996, Nr. 30-731

Nr. VIII-179, 97.04.08, Žin., 1997, Nr.33-812 (97.04.18)

45 straipsnis. Lietuvos banko atleidimas nuo mokesčių

Lietuvos bankas atleidžiamas nuo visų valstybinių ir vietinių mokesčių, išskyrus šio įstatymo 24 straipsnio antrojoje dalyje numatytas įmokas.

46 straipsnis. Informacijos gavimas

Lietuvos bankas turi teisę gauti iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansinę ir ekonominę informaciją, reikalingą banko funkcijoms atlikti.

47 straipsnis. Lietuvos banko duomenų skelbimas

Lietuvos bankas ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį leidžia informacinius biuletenius apie savo veiklą.

48 straipsnis. Šio įstatymo galiojimas

Šis įstatymas galioja tiek, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos lito patikimumo įstatymui.

49 straipsnis. Šio įstatymo 10 straipsnio įsigaliojimo tvarka

Šio įstatymo 10 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyta tvarka netaikoma valdybos pirmininko pavaduotojams ir valdybos nariams, kurie yra paskirti iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Pirmą kartą skiriant šio įstatymo nustatyta tvarka, vienas pirmininko pavaduotojas ir trys nariai skiriami trejiems metams, vienas pirmininko

pavaduotojas ir trys nariai - šešeriems metams, vienas pirmininko pavaduotojas ir keturi nariai - devyneriems metams.

50 straipsnis. Kai kurių teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

1) 1990 m. vasario 13 d. priimtas Lietuvos banko įstatymas (Žin., 1990, Nr.7-172; 1992, Nr.29 (1)-855; 1993, Nr.16-402, Nr.58-1115; 1994, Nr.55-1053);

2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. rugsėjo 4 d. nutarimas "Dėl Lietuvos banko statuto ir pagrindinio kapitalo" (Žin., 1990, Nr.27-636; 1993, Nr.31-711);

3) Lietuvos banko statutas (Žin., 1990, Nr.27-636; 1992, Nr.24-709; 1993, Nr.16-405, Nr.58-1118).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

□